

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

'S-GRAVENHAGE,
Javastraat 68

5 Januari 1950 19

FA 92818

No. 75631

Bijl.: twee

G E H E I M

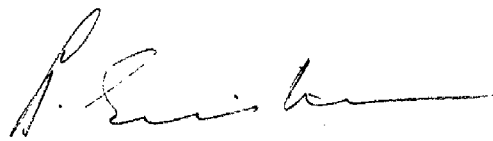
Betr.: Nationaal Vredescongres.

Hierbij heb ik de eer Uwe Excellentie een kort overzicht aan te bieden betreffende de 2e zittingsdag van het Nationale Vredescongres, gehouden in de Diamantbeurs te Amsterdam op 10 en 11 December 1949.

Dit congres werd reeds aangekondigd op diverse vergaderingen, welke op 2 October j.l. ter gelegenheid van de "Wereld-Vredesdag" hier te lande werden gehouden.

De eerste zitting van dit congres, op 10 December 1949, was openbaar. Volledigheidshalve is een afschrift van een verslag over deze bijeenkomst, zoals dit in het weekoverzicht no. 51 van mijn dienst is opgenomen, bij dit rapport gevoegd.

Het Hoofd van de
BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

Mr. L. Einthoven

Z.E. de Minister-President -

Z.E. de Minister van
Binnenlandse Zaken

Z.E. de Minister van
Buitenlandse Zaken

NATIONAAL VREDESCONGRES OP 10 en 11 DECEMBER 1949 TE AMSTERDAM.

Op Zaterdag 10 en Zondag 11 December 1949 heeft het Nederlands Organisatie Comité van het Wereld Vredescongres in de grote zaal van de Diamantbeurs te Amsterdam het vele malen aangekondigde Nationale Vredescongres gehouden. Op de eerste dag was het podium van de zaal met bloemen versierd. De achtergrond werd gevormd door een grote afbeelding van de bekende vredesduif. In de zaal hingen leuzen als: Geen bewapening van de overvaller van 1940. Vrede door vriendschap tussen de volkeren en Verdedigt de Vrede, Vernietigt de Atoombom. De zaal was versierd met de nationale vlaggen van vele landen.

Bij de ingang werd gecolporteerd met een gestencild blad van de Vrije Socialisten Beweging. In de zaal werden vredesspeldjes en vredeskranten verkocht.

De aanwezige buitenlandse gasten waren: E. d'Astier de la Vigerie (Frankrijk); G.E.Dusesoi, Mr. F.E.Claessens (België) en Mevrouw Fucikova (Tsjecho-Slowakije); terwijl de ambassades van Polen, Hongarije, Tsjecho-Slowakije en Roemenië vertegenwoordigers hadden gezonden. Het Engelse Lagerhuislid Pritt had een schrijven gezonden, waarin hij zijn instemming met het congres betuigde. Begroetingstelegrammen waren gezonden o.a. door de Indonésische jeugd, een groep Surinamers, het Comité ter verdediging van de vrede in Hongarije en de schrijfster Anna van Gogh-Kaulbach.

De eerste zitting werd geopend door de secretaris van het Organisatiecomité J.H.STOTIJN, die een zeer uitvoerige uiteenzetting gaf over het ontstaan van het Nederlandse Vredescomité. Dit comité was als het ware geboren uit de demonstratie van het Wereld Vredescongres in Parijs, zo zeide hij. Enkele delegatieleden op dit congres aanwezig, hadden na hun terugkomst in Nederland hun schouders onder het werk gezet en de vredesbeweging in Nederland geactiveerd. Stotijn betoogde dat het niet de bedoeling was de vredesbeweging door een straffe organisatie van bovenaf te leiden, doch dat deze uit het volk moest groeien en van onderop uit de bedrijven, kantoren en fabrieken moest voortkomen.

De tweede wereldoorlog, aldus spreker, had 50 miljoen doden gekost en grote verliezen toegebracht aan de cultuurgoederen der mensheid. Een volgende oorlog echter waarin atoomwapens zouden worden gebruikt zou tevens de ondergang van de cultuur betekenen.

Deze oorlog uit te bannen was het doel van de vredesbeweging, een doel waaraan iedereen kon medewerken zonder onderscheid van religie of politieke inslag. "Er is geen katholieke, geen protestantse, geen communistische en geen socialistische vrede; de vrede is één en ondeelbaar: van en voor alle mensen", zo riep spreker uit. Een Frans priester citerend, zei hij: "De vrede reist zonder visum, ook al menen sommige regeringen aan vredesvrienden van bepaalde landen een visum te moeten weigeren".

Vervolgens las hij de "Voorstellen voor de vrede" voor, zoals die waren neergelegd in de algemene resolutie, aangenomen op de bijeenkomst van het Wereldvredescomité te Rome op 31 October 1949.

Hij deelde mede, dat deze de grondslag zouden vormen voor de discussies van de volgende dag.

Maar tevens, aldus spreker, vormden zij de basis voor al het vredeswerk en alle strijd voor het behoud van de vrede waaraan iedereen, van hoog tot laag, arbeiders, intellectuelen en kunstenaars moeten deelnemen. Er is één taal die door alle mensen wordt verstaan: "Wij willen Vrede!"

Zijn rede werd door alle aanwezigen luide toegejuicht.

Gedurende de toespraak van Stotijn was een aantal jeugdige "vredesvrienden", die aan een fakkeloptocht door Amsterdam hadden deelgenomen, de zaal binnengekomen.

De tweede spreker was de Belg Dusesoi. Hij memoreerde het te Brussel gehouden vredescongres (16 October 1949), waaraan door ongeveer 200 jeugdige Nederlanders was deelgenomen. Spreker verklaarde bij het zien van deze vertegenwoordigers van het bevriende Nederland direct te hebben gedacht: "Daar zit de ware Benelux". Dusesoi achtte deze verbondenheid sterker dan economische of militaire overeenkomsten. Het betekende, dat de strijd voor de vrede niet alleen op nationaal maar ook op internationaal front gestreden werd.

Vervolgens bracht Mevrouw Fucikova, na een langdurige ovatie, met enige woorden in het Tsjechisch, de groeten over van de kinderen, de vrouwen en de mannen van haar land. Deze mensen, zo zeide zij, zijn door hun werk, door het stichten van een nieuw en gelukkig leven in staat de vredeskrachten te versterken.

Vermoedelijk om niet te handelen in strijd met het bepaalde in de Vreemdelingencirculaire F., werd door een der aanwezigen een vertaling voorgelezen van de woorden van Fucikova, die heel wat meer tijd in beslag nam dan de door deze uitgesproken begroetingsrede. Daarin werd vermeld, dat zij zich vele dappere Nederlandse vrouwen herinnerde, die zij in Ravensbrück had gekend. Naar haar overtuiging zouden deze vrouwen ook nu weer hetzelfde misdadige imperialistische oorlogsgrijzen herkennen, zoals zij destijds, samen met de Tsjechische vrouwen, het ware aangezicht van de oorlog hadden herkend. Oorlog betekende voor het Tsjechische volk de fascistische slavernij. Vrede betekende vrijheid, fabrieken, die aan arbeiders toebehoren, landerijen met nieuwe tractoren, hogescholen en wetenschappelijke instituten.

Op de vredesconferentie te Moskou had zij zich ervan kunnen overtuigen, dat de Sowjet-Unie reeds jaren lang een vredesoffensief voert. In Tsjechisch-Slowakije zou men nooit vergeten de Sowjet-Unie dankbaar te blijven voor de bevrijding uit de fascistische slavernij. Met eerbied en liefde ziet het volk op naar Stalin, de generalissimus van de vrede. Onder zijn leiding zullen de krachten van het vredeskamp, van de democratie en het socialisme groeien en zal de vrede zegevieren. Ons socialistisch werk en Uw strijd tegen de oorlogsofhitsers bindt ons. Er is geen ijzeren gordijn, zelfs geen

lastergordijn, dat ons verdeelt. Zij besloot haar groet aan de Nederlandse "vredesvrienden" met een citaat uit een boek van haar man: "Mensen, weest waakzaam".

De vierde spreker, D. Pratomo, was van mening, dat de resultaten van de R.T.C. onvoldoende waren. De soldaten, die thans nog worden uitgezonden, heten weliswaar administratieve krachten, maar spreker vroeg zich af, waarom zij dan gewapend waren. Hij sprak zijn bewondering uit voor de militairen van Schoonhoven, die geweigerd hadden naar Indonesië te gaan. "De heldhaftige houding van Uw zonen zal steeds in herinnering blijven van ons volk", aldus spreker.

Hierna besprak B. Brandsen, secretaris van de E.V.C., de rol van de vakvereniging in de strijd voor de vrede. Door hun positie in het maatschappelijk leven en door hun aantal, zijn de arbeiders in staat iedere aanslag op het leven der mensheid van de zijde der oorlogsophitsers te niet te doen. Hiervoor is eensgezindheid van de arbeidersklasse nodig. Spreker begroette dan ook met vreugde de leden van die vakvereniging welke besturen zich nog niet achter het werk van de vredesbeweging hadden gesteld. De E.V.C. beschouwt het als een ereplicht ervoor te zorgen, dat de vrede bewaard blijft. Door eensgezindheid zal het mogelijk zijn de oorlogsophitsers een genadeloze en doeltreffende afrekening te bezorgen.

De voorzitter van de Bellamy Beweging in Nederland, J. Horsmeier, bracht de eensgezindheid in herinnering, welke onder de Nederlanders heerste in de tijd van de bezetting. Hij wekte op de verschillen van religieuze of politieke overtuiging te overbruggen voor het behoud van de vrede. Het moet mogelijk zijn dat allen elkaar hierin de hand reiken. "Laten wij het van de daken schreeuwen: vrede, vrede, vrede, de wereld en de mensheid één!"

De laatste spreker was de Fransman E. d'Astier de la Vigerie, oud-minister van Frankrijk, kamerlid en lid van het Wereldvredescomité. Hij uitte zijn bewondering voor het heldhaftige verzet van Nederland tegen de Duitse bezetters. Volgens hem was ook nu weer een kleine groep van profiteurs er op uit een nieuwe oorlog te ontketen. Het vredesoffensief is echter sterker. De strijd eist voortdurende waakzaamheid en de grootste activiteit. De oorlog is niet onafwendbaar, hij kan voorkomen worden, mits allen zich verenigen om de vrede te verdedigen.

Aan het einde van de bijeenkomst werd medegedeeld, dat de bloemen, die aan de buitenlandse gasten waren overhandigd, en door dezen ter beschikking werden gesteld voor de graven van de in het verzet gevallen, des Zondags door een delegatie naar de voor Amsterdam heilige plaatsen zouden overgebracht.

Te 23 uur werd de eerste zitting gesloten. Bij de uitgang van de zaal werd gecollecteerd voor het vredeswerk.

De beide zittingen van Zondag 11 December waren alleen toegankelijk voor congresdeelnemers.

De tweede zitting van het vredescongres ving op 11 December 1949 te 10 uur aan in de Diamantbeurs te Amsterdam. Deze bijeenkomst, die alleen voor congresgangers toegankelijk was, zou voornamelijk gewijd worden aan de discussie over de resolutie van het Wereldvredescongres van 28.10. tot 1.11.1949 te Rome gehouden, waarvan meer speciaal de "Voorstellen voor de Vrede", en de rede, welke door J.H. STOTIJN op 10 December 1949 ter openbare zitting was uitgesproken.

Er werd medegedeeld, dat zich 60 personen voor de discussie hadden opgegeven. In verband hiermede werd de spreektijd bekort tot vijf minuten per spreker.

/de Geen der sprekers nam echter/discussiepunten van het programma in acht.
/aan Oorzaak hiervan was, dat de resolutie van het Wereldcongres geen/Leiding tot gedachtenwisseling kon zijn. Bovendien had J.H. Stotijn zijn rede zeer haastig uitgesproken in een volle zaal, waar alle aanwezigen gedurende drie uren hadden moeten staan. Men had verzuimd deze rede in druk of gestencild aan de gedelegeerden ter hand te stellen, zodat vrijwel niemand zich de volgende dag nog bijzonderheden over het gesprokene kon herinneren.

Vrijwel alle sprekers en spreeksters vielen in herhalingen, deden mededeling van plaatselijke activiteit en protesteerden tegen oorlogsophitsing.

Willem Gerard KLINFENBERG, geboren 7.12.1923 te Purmerend, wonende te Amsterdam, radicaal socialist en correspondent van het blad "De Vlam", deelde namens het bestuur mede, dat er van een straffe organisatie geen sprake was. Het werk werd en moest worden gedaan in de plaatselijke comité's. Dit moest zo blijven, daar dan verschillende personen met plannen naar voren konden komen. Spreker noemde het congres "Onderwijs-Vrede" hiervan een verheugend bewijs. Hij kondigde aan, dat het Nederlandse Organisatie Comité zich voorstelt in 1950 zg "Vredesverkiezingen" te houden. Dit zal niet op één dag geschieden, doch verdeeld worden over enkele maanden, zodat iedere Nederlander de tijd krijgt om zich te beraden over de keuze: oorlog of vrede. Spreker wees nog op de verantwoordelijkheid van de arbeiders in de bedrijven en wakte allen op het werk voor de vrede met kracht voort te zetten.

Vervolgens sprak Pietertje Elsie ROFFEL-RINGNALDA, geboren 6.8.1909 te Groningen, wonende te Amsterdam, secretaresse van het Actie-Comité Schoonhoven. Sprekster was verontwaardigd over de zware straffen, die aan de dienstweigeraars werden opgelegd en de nog zwaardere straffen, waar mede de jongens in Schoonhoven werden bedreigd. Hieraan was het, volgens haar, te wijten, dat op het laatste moment toch nog een aantal jongens naar Indonesië was gegaan. Zij wakte de aanwezigen op het werk van het "Schoonhoven-comité van de N.V.B." krachtig te ondersteunen.

Het voornaamste punt uit de toespraak van Anna GELOK-WALVIUS, geboren 7.12.1908 te Groningen, wonende te Amsterdam, Hoofdbestuurslid van de Nederlandse Vrouwen Beweging, was de vergelijking die zij maakte tussen het Nationale Vredescongres en de Aziatische Vrouwenconferentie te Peking, welke zij ook een vredescongres noemde. "Alle dienstweigeraars moeten vrij! Voor het geluk van onze kinderen. Leve de vrede!" riep de spreekster uit.

/in Hierna sprak de Belgische afgevaardigde van de Union Belge pour la défense de la Paix, Mr. Frans Marie CLAESSENS, geboren 4.5.1901 te Antwerpen, wonende te Elsene (B). Spreker deelde mede, dat de strijd voor de vrede/België aanvankelijk alleen door intellectuelen was gevoerd. Het congres, dat op 16 October te Brussel gehouden was, had

hierin echter een radicale verandering gebracht. Het Belgische volk had de oproep van de Union schitterend beantwoord; overal in het land waren vredescomité's ontstaan.

Spreker verklaarde, dat de "snelle groei" van de vredesbeweging het oorlogsgevaar verscherpt. Momenteel hebben, zo verklaarde hij, de vertegenwoordigers van 900 miljoen mensen zich voor de vrede uitgesproken. Dit dwingt de oorlogstokers om het tempo van hun aanval op de mensheid te versnellen. In het bekende Amerikaanse tijdschrift "Life" schreef onlangs een vrouw: "Het Amerikaanse volk zal weldra moeten kiezen tussen vrede en oorlog. Het zal de oorlog kiezen".

Maar de boeren en de arbeiders, ook die van Amerika, zullen geen oorlog kiezen, aldus Claessens. Het Belgische comité voor de vrede maakte het duidelijk, dat het Amerikaanse, Belgische of Russische volk geen oorlog wil, doch dat deze slechts gewenst wordt door enkele profiteurs. Daarom mag geen enkele daad of voorbereiding der oorlogophitsers onbemerkt aan de massa voorbijgaan, maar medogenloos aan de kaak worden gesteld. Eensgezind en met alle kracht moet tegen de herbewapening van West-Duitsland gestreden worden. Eensgezind, want ook de atoombom zal geen onderscheid maken tussen religie of politieke overtuiging. De vredesvrienden zijn pacifist, doch geen pacifisten over de vrede alleen. "Wij zijn geen zangers voor de vrede, maar soldaten voor de vrede," zo besloot spreker.

Vervolgens sprak Jan HORSMEIER, geboren 13.1.1900 te Bloemendaal, wonende aldaar, voorzitter van de Internationale Vereniging Bellamy, over het verloop van de vredesbeweging in Nederland. Spreker had, na het wereldvredescongres te Parijs in April van dit jaar, een pauze geconstateerd in het vredeswerk. Later was hij aangezocht om zitting te nemen in het Haarlemse Vredescomité. Hij had, zo verklaarde hij, eerst nauwkeurig een onderzoek of hierin meer dan richting vertegenwoordigd was, en was toegetreden toen dit het geval bleek te zijn.

In tien dagen tijd had men de voorbereidingen voor de viering van de Wereldvredesdag moeten treffen, en ondanks alle sombere voorspellingen was deze dag uitstekend geslaagd. Ook hier bleek weer, dat er geen muren zijn, die de vrede kunnen tegenhouden, aldus spreker.

Daar echter het werk vooral in de verschillende comité's moet geschieden, gold het feit, dat de meeste werkers lid zijn van een vakverbond of andere organisatie en daarvoor hun werk hebben, voor spreker als een bezwaar tegen de huidige organisatie van de vredesbeweging. Het gevaar dreigt, dat zij overbelast worden. Spreker wilde dan ook, dat overal kleine comité's gevormd zouden worden, die zich onder een landelijke raad moesten stellen en een ruime kring van werkers om zich moesten verzamelen.

Verder achtte hij de uitgifte van een vredeskrant in groot formaat, rijkelijk voorzien van feiten en cijfers, noodzakelijk om de hetze tegen het vredeswerk tegen te gaan. Hij wees er op, dat Vorrink gezegd had, dat de vredescomité's aan de leiband van Moskou liepen. Spreker achtte het beter om voor het vredeswerk aan de leiband van Moskou te lopen, dan voor het karretje van de Amerikaanse oorlogophitsers gespannen te worden. Men moet trachten, aldus Horsmeier, de economische eenheid te verwezenlijken. Dan zal de oorlog worden uitgebannen.

Dr. Johannes Martinus Elisabeth Marie Alphonsus ZONNENBERG, 16.4.1907 Rotterdam, wonende den Haag, trachtte aan te tonen, dat de wetenschapsmensen bij het vredeswerk de leiding zouden moeten nemen. Indien, zo verklaarde spreker, in de resolutie van het congres wordt bepaald, dat ons land een onafhankelijke en zelf-standige buitenlandse politiek moet voeren, wil ik U vragen: "Hoe voeren wij dit uit?" Niemand weet dit. Zo gaat het ook t.a.v. de vredesmotie van de UNO van 14 December 1946. In het 9e lid hiervan wordt gesproken over het indienen van voorstellen, die de vrede kunnen bevorderen. Niemand heeft echter tot nu toe zodanige voorstellen ingediend. Ook de Sovjet-Unie niet. Spreker zag de Sovjet-Unie als een land, dat worstelt voor de vrede, maar dit streven nog niet effectief heeft weten te maken.

Ook de vraag of het Atlantisch Pact een offensief of een defensief karakter heeft, dient door een diengaand wetenschappelijk onderzoek te worden opgelost. Dr. Zonnenberg stond de vorming van een comité voor, gevormd uit het Nederlandse Organisatiecomité voor de Vrede en mensen van de wetenschap, dat tot taak zou hebben de kloof tussen ~~de~~ regering en volk t.a.v. de strijd voor de vrede te overbruggen.

De vice-voorzitter van de E.V.C. Wessel HARTOG, geboren 25.5.1911 te Wormer, wonende te Koog a/d Zaan, besprak de sociaal economische zijde van het vredesvraagstuk. De lasten van een oorlog en oorlogsvoorbereiding drukken op de gezinnen. Een huismoeder heeft, zo zeide hij, geen wetenschappelijk onderzoek nodig, om te weten, dat zij reeds nu gedupeerd wordt door de oorlogsvoorbereidingen. Daarom moet de strijd van de vakbeweging tegen het invoeren van verslechteringen en voor verhoging van het welvaartspeil gezien worden als een wezenlijk en belangrijk deel van de strijd voor de vrede. Zowel in de economische als in de vredessector heeft deze strijd reeds belangrijke vruchten afgeworpen. Wanneer de "actie Schoonhoven" massale vormen aanneemt en de strijd van georganiseerde arbeiders tegen de oorlogsofhitsers met kracht wordt gevoerd, zal het Atlantisch Pact, dat door de ministers werd aanvaard, door de arbeiders tot een waardeloos vod papier worden gemaakt. De arbeidersbeweging heeft niet de gewoonte om af te wachten, zoals zo dikwijls bij intellectuelen wordt gezien. De arbeiders zijn geen waarnemers maar strijders.

Baron Emmanuel D'ASTIER DE LA VIGERIE, Frans Kamerlid en lid van het Wereldvredescomité, noemde dit congres een voorbeeld van grote betekenis voor andere landen: te door de grote vertegenwoordiging uit arbeiderskringen en te door de grote deelneming van de jeugd. Hij wilde de aandacht vestigen op het feit, dat ook de boerenstand en de middenstand in het vredeswerk moeten worden opgenomen.

Vele nemen, ten aanzien van de oorlog, een passieve houding aan, doch de strijd voor de vrede is een actieve strijd.

"Een watersnood wordt niet met zitten blijven gekerd", aldus spreker, "maar met het bouwen van dijken".

Hoewel naar sprekers mening de socialistische zienswijze de waarheid het beste benadert, was hij van oordeel, dat de vredesbeweging geen taak heeft voor het socialisme, al zal, zo zeide hij, de gezamenlijke opmars naar de vrede tevens velen naar het socialisme voeren. Hij verklaarde, dat de toekomstige activiteit van de "Franse Vredesbeweging zich voornamelijk zal keren tegen de herbewapening van West-Duitsland". Spreker trachtte met ziten aan te tonen, dat deze herbewapening wel degelijk een deel uitmaakt van de Amerikaanse politiek.

Daarnaast zal ook de strijd tegen de atoombom niet verflauwen.

Spreker deelde mede, dat in Frankrijk de strijd voor de vrede op drie fronten gevoerd wordt: in het Parlement, onder de geleerden en intellectuelen, en onder het volk. Onder de successen, die deze strijd had opgeleverd, noemde hij de oorlog in Vietnam. De actie daartegen leidde reeds tot wapenstilstand. In het bijzonder waren de arbeiders van verschillende havenplaatsen, volgens spreker, hiervoor actief geweest.

Een lid van het vredescomité van de Nederlandse Dok- en Scheepsbouw Maatschappij, klaagde erover dat "onze vredesstem" niet over de radio gehoord mocht worden.

Een Rooms Katholiek mijnwerker vertelde dat hij op het congres sprak, nadat hij 's-morgens eerst de mis had bijgewoond. Hij wenste voor de vredesactie de hulp van de priesters en zegde bij het uitbreken van een oorlog, de staking van de mijnwerkers toe.

Een afgevaardigde van de O.F.S.J. klaagde over te kleine collegezalen en de 2e rangs professoren.

Een Rotterdamse havenarbeider, sprekende namens de zeelieden, verklaarde

-dat de zeelieden-

dat de zeelieden gedurende de oorlog bittere ervaringen opgedaan hebben en dat zij dat werk een volgende oorlog niet meer zullen doen. Verschillende sprekers stelden de eis, dat het geld dat voor oorlogsdoel-einden wordt gebruikt, voor woningbouw zal worden besteed.

Louis BOAS, geb. 1.5.1913 te Amsterdam, onderwijzer, wonende te Amsterdam zeide dat de onderwijzer op drie manieren voor de vrede kan werken n.l. 1e als gewoon mens, 2e als werknemer, 3e als opvoeder. Dit laatste vond hij het belangrijkste. De onderwijzer werkt met materiaal dat niet te vervangen is. Hijzelf legt het accent in de opvoeding meer op het persoonlijke dan op het politieke terrein. Het onderwijs dient volgens hem in een positieve vredeszin gegeven te worden. Hij verzette zich tegen excursies naar Marinewerven en wenste geen militaire propaganda op de scholen.

Het slotwoord werd gesproken door Marcus BAKKER, geboren 20.6.1923 te Zaandam, wonende te Amsterdam, landelijk voorzitter van het A.N.J.V., die de aanwezigen opwekte tot voortzetting van de strijd. Men moest, zo zeide hij, dit congres niet als eindpunt, doch veel eerder als een begin zien van de strijd.

Hij deelde mede, dat een Algemene Vredesraad was gevormd, waarvan een groot aantal Nederlanders deel uitmaakte. Het doel van deze raad was, volgens spreker, contact te onderhouden met de plaatselijke comités voor de Vrede. Derhalve was hij samengesteld uit personen uit allerlei rangen en standen.

Omstreeks 16 uur werd door het bestuur bekend gemaakt, dat van de Russische Ambassade bericht was ontvangen, dat de Russische delegatie te 19 uur, dus na het sluiten van het congres, op Schiphol zou arriveren. Van de zijde van het congres werden pogingen in het werk gesteld om een commissie van ontvangst te formeren, doch door het ontbreken van autobussen kon dit plan niet tot uitvoering worden gebracht. Derhalve werd besloten, dat zij, die bij de aankomst aanwezig wilden zijn, zich op eigen gelegenheid naar het vliegveld zouden begeven. Ruim 100 personen waren daarna ter begroeting van de Russische delegatie op Schiphol aanwezig.

Dit waren de voornaamste sprekers van de tweede dag van het Congres en zij vertolkten in hoofdzaak de gevoelens van de aanwezigen.

NABESCHOUWING.

Uit een oogpunt van organisatie en t.a.v. de bereikte resultaten moet het Nationaal Vredescongres een zeer slacht congres worden genoemd.

Het congresbestuur verzuisde de discussianten te selecteren en om de discussie te leiden. Als discussianten voerden verschillende Amsterdamse bouwvakarbeiders het woord. Allen spraken over de geringe omvang van de woningbouw en de loonstop. Over dit onderwerp spraken ook de vertegenwoordigers uit de metaal-industrie. Geen der sprekers zei iets van betekenis.

Er werd sterk gewerkt op het sentiment van de aanwezigen.

De jongste "discussiant" was drie jaar oud en vroeg, op de arm van zijn moeder gezeten, voor de microfoon om de terugkeer van zijn "pappie". Acht scholieren tussen de 10 en 15 jaar lieten ieder voor zich "luide protesten" horen tegen het gebruik van verouderde aardrijkskunde- en geschiedenisboeken op de scholen. Zij betogden "met klem", dat zij zich zouden verzetten tegen de militaire propaganda op scholen, en "deden een dringend beroep" om te komen tot onderwijsvernieuwing. Ten aanzien van de politiek op school zouden zij zich "door niets laten weerhouden" en "alle krachten" inzetten voor het vredeswerk.

Op het congres werd onderstaande resolutie aangenomen

-Nederlanders.-

Nederlanders!

Er is geen grotere bedreiging van het geluk van de mensheid dan de voorbereiding van een derde wereldoorlog, die over de middelen beschikt om gehele steden en landstreken te ontvolken. Een oorlog, waarin Nederland volgens de reeds bestaande plannen een rampzalig slagveld zou worden, aangezien ons land, ééns het slachtoffer van agressie, thans zelf één van de felste aanstichters van deze misdaad tegen de mensheid is.

Men maakte Nederland, het land dat wij liefhebben, door actieve deelneming aan het Noord-Atlantisch Pact tot een werktuig in de handen van de nieuwe oorlogsstokers.

Men legt op ons de smaad van een aanvallende natie, een smaad, die des te groter is, omdat die aanval is gericht tegen het land, dat het meest voor onze bevrijding van het fascisme heeft geofferd, de Sovjet-Unie.

Nederlandse mannen, van U wordt verwacht, dat gij samen met en onder leiding van onze vijanden, de nazi's in West-Duitsland, zult oprukken tegen onze vrienden, onze bondgenoten uit de vorige oorlog, en de andere vredelievende landen in Oost-Europa, waarvan ieder denkend mens ziet, dat zij geen agressieve bedoelingen hebben.

Nederlandse vrouwen, van U wordt verwacht, dat gij Uw mannen, Uw zoons, alshuurlingen en kanonnenvlees zult afstaan, in ruil voor Marshall-geld, voor een doel waaraan geen Nederlandse vrouw mag medewerken:

Onderdrukking en moord ter wille van een groep wanhopige avonturiers.

Hoe is de toestand op dit ogenblik?

De vredeskrachten in de gehele wereld nemen voortdurend toe. Elk poging om de oorlog te organiseren is afgestuit op het verzet van grote volksmassa's, vooruitstrevende intellectuelen, arbeiders en boeren. In Oost-Europa neemt de welvaart toe. China is niet meer verdeeld; er is geen monopolie van de atoomenergie. Er zijn tegenstellingen in het kamp van de oorlogsdrijvers, die voortdurend groter worden.

Maar het feit, dat deze tegenstellingen zich verscherpen wil niet zeggen dat veroveraars afstand doen van hun avonturierspolitiek.

Integendeel, voor hen is de oorlog een laatste redmiddel uit de crisis, die reeds in Amerika is begonnen.

Ook in Nederland neemt de werkeloosheid toe, de reële lonen, salen, de belastingdruk op de arbeiders en de middenstand is schrikbarend, scholen worden niet gebouwd, woningen in belachelijk kleine aantallen, boeren, tuinders en middenstand blijven gedupeerd door de gevoerde handelspolitiek. Dat alles is een deel van de oorlogsvorbereiding. Strijd voor hogere lonen, woningbouw, betere scholen en universiteiten, beter onderwijs, uitbreiding van de handel met Oost-Europa betekent: strijd tegen de oorlog.

Daarom roepen wij alle Nederlanders op, zich te verenigen op het volgende vredesprogramma:

1. Uittreden uit het Atlantisch Pact, het oorlogspact onder leiding van Amerika.
2. Vriendschappelijke betrekkingen met Oost-Europa en China.
3. Terugtrekken van alle Nederlandse strijdmiddelen uit Indonesië, met gelijktijdige stopzetting van zending van nieuwe.
4. Onmiddellijk vermindering van oorlogsuitgaven, ten gunste van sociale en culturele doeleinden.
5. In de Verenigde Naties van de kant van Nederland, steun aan voorstellen tot vernietiging en buiten de wet stellen van de atoombom en tot definitieve uitschakeling van de fascistische en militaristische krachten in Duitsland.

Kortom: het voeren van een zelfstandige van geen buitenlandse machten afhankelijk Nederlandse Vredespolitiek, in het belang van ons volk en van de mensheid in haar geheel.

Met dit doel roepen wij alle Nederlanders op, deel te nemen aan de Vredesverkiezingen, die in het begin van 1950 gehouden zullen worden en waarin iedere Nederlander gelegenheid zal hebben zich uit te spreken, over de vraag: OORLOG OF VREDE.

De aanvallers zullen verliezen. Wanneer de oorlog uitbreekt, staat hun nederlaag even onherroepelijk vast als die van Hitler-Duitsland in de vorige oorlog. Wij echter, Nederlandse mannen en vrouwen, die door hun schuld in het oog van de wereld mede tot de aanvaller zouden behoren, zullen met alle middelen strijden om de oorlog te voorkomen. Mocht deze toch uitbreken, dan zullen wij ons zodanig tegen zijn doeleinden blijven verzetten, dat wij ons land en ons volk behoeden voor de schande van deze nederlaag.

Wij roepen het Nederlandse volk toe, om zich te verzetten tegen de koers, die ons land thans gaat, in een massa-beweging, die de vrede afdwingt, die met nooit geziene krachten ons land zal verdedigen tegen de oorlogsdreiging, in één verbond met de vredelievende krachten in de gehele wereld, met de landen, die de vrede en het geluk van de mensheid als het hoogste goed beschouwen: De Sovjet-Unie, de Volksrepubliek China en de Oost-Europese Volksdemocratieën, Het Vredescongres, dat zich ten doel stelt deze eenheid te bewerkstelligen is geen nieuwe organisatie, maar een beweging, die alle bestaande voor de vrede werkende organisaties en persoonlijkheden omvat. De vredescoördinatie-comité's zijn slechts de motor en de basis voor de samenwerking van verschillende delen van het Nederlandse volk tegen de oorlog.

Zij die zich verzetten tegen de poging om hun land in een schandalige oorlog te verwickelen, die strijden voor een zelfstandige vredelievend Nederland, tonen metterdaad, dat zij hun land liefhebben.

Zij, die welbewust, ter wille van macht of winstbejag, Nederland willen prijsgeven aan vernietiging, zijn in de ware zin van het woord landverraders.

Geen weldenkend mens zal weigeren zich voor de vrede in te zetten.

DAT IS ONZE KRACHT EN MET HET VERTROUWEN OP DEZE KRACHT ZULLEN WIJ DE VREDE WINNEN!